

NUO ŽAIBŲ MALDOMIS NEAPSISAUGOSI

Žaibo iškvos žmonėms pridaro įvairių nuostolių – nuo sugadintos buitinės technikos ir elektroninės įrangos, iki viso turto sunaikinimo kilus gaisrui. Mokslininkų skaičiavimai rodo, kad pasaulyje žaibavimų kasmet daugėja, vadinasi, didėja ir rizika susidurti su iškvra. Dar viena statistika rodo, kad įvairias saugos priemones didesnė dauguma gyventojų renkasi jau įvykus nelaimei. Ne išimtis ir žaibosaugos sistemos. Specialistai pastebi, kad žmonės, atrodytų, supranta žaibosaugos sistemų svarbą, tačiau patys be siūlymų ir patarimų neskuba jų įsirengti.

Tradicinis ir aktyvusis

Parenkant pastato žaibosaugos sistemą, reikia atsižvelgti į jo paskirtį, konstrukciją, vietą, stogo dangą. Žaibosaugos sistemos yra klasikinės pasyvosios arba aktyviosios.

Klasikinė pasyvioji apsauga nuo žaibo – tai tokia sistema, kai įrengiami žaibo priėmikliai, priimančys žaibo

smūgį ir nutekinantys žaibo energiją į žemę. Šios sistemos principas – visi įrenginiai, iškilę aukščiau stogo, yra prijungti prie bendros žaibosaugos sistemos arba apsaugoti atskirais žaibolaidžiais.

Klasikinei žaibosaugai įrengti Lietuvoje daugiausia naudojamas vielos tinklas arba strypai. Visos naudojamos detalės ir medžiagos turi būti atsparios korozijai.

Aktyvusis žaibolaidis turi didesnę apsaugos zoną negu klasikinis. Kiekvienas žaibolaidis sukuria iškvra, nukreiptą į žaibo iškvra. Kai susijungia abi iškvros, atsiranda jonizuotasis kanalas, kuriuo ir nuteka elektros srovė. Esminis skirtumas tarp tradicinio ir aktyviojo žaibolaidžio yra tai, kad pastarojo viduje yra įmontuota elektroninė įranga, kuri, susidarius skirtingiems potencialams tarp debesų ir žemės, per sekundės dalį prieš žaibo išlydį ima skleisti aukšto dažnio impulsus. Dėl to žaibolaidis sukuria vainikinį išlydį. Šis žaibolaidžio išlydis sukuria jonizuotąjį kanalą (atvirkštinį išlydį), nukreiptą į žaibo iškvra, apsaugos spindulys gali viršyti 100 metrų.

Aktyvusis žaibolaidis labiau tinka didesniems pastatams, atviroms aikštelėms arba norint apsaugoti nuo žaibo kelis pastatus.

Įpareigojimų nėra

Ne vienoje Europos šalyje yra patvirtinti norminiai dokumentai, reikalaujantys gyvenamuosiuose pastatuose įrengti tam tikras privalomas saugos sistemas. Tarp jų – ir išorinę statinių apsaugą nuo žaibo. Lietuvoje išorinės žaibosaugos sistemos įrengti neprivaloma, įvertinant pastatų riziką (STR 2.01.06:2009, LST EN 62305-2: gyvenamosios paskirties (vieno buto) pastatuose (namuose) [6.7, 7.1 p.]; gyvenamosios paskirties (dviejų butų) pastatuose (namuose) [6.7, 7.2 p.]; pagalbinio ūkio paskirties pastatuose).

Daugeliu atvejų pastatai, kuriuose neprivaloma įrengti žaibosaugos sistemų – tai individualieji namai, vyraujantys kaimų gyvenvietėse, taip pat užimantys nemažas teritorijas ir miestuose bei priemiesčiuose.

Specialistai atkreipia dėmesį, kad ypač svarbu ne tik pati žaibosaugos sistema, bet ir teisingas jos įrengimas, tvirtinimas. Kiekvienas sujungimas, tvirtinimo elementas turi būti tinkamai parinktas ir sumontuotas, nes nuo to didele dalimi priklauso, ar sistema tarbaus veiksmingai ir patikimai.

Kol kas nėra dokumentų, reglamentuojančių, kaip turėtų būti įrengtas vienas ar kitas žaibosaugos sistemos mazgas, kokie turėtų būti sujungimai. Suprantama, kiekviena detalė papildomai kainuoja, todėl galvodamos

Projektuojant ir įrengiant žaibosaugos sistemas būtina vadovautis STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo“ reglamentu „Išorinė statinių apsauga nuo žaibo“ bei šio reglamento nuorodomis į kitus dokumentus.

Svarbu parinkti tinkamiausią pastato žaibosaugos sistemą, apskaičiuoti perdengimo zonas, t. y. plotą, kurį žaibolaidis turi apsaugoti pagal pastato kategoriją, tinkamai parinkti medžiagas žaibolaidžiui įrengti.

Parenkant žaibosaugos sistemą, reikia atsižvelgti ir į pastato paskirtį, konstrukciją, vietą, stogo dangą.

Žaibolaidis efektyviai apsaugo pastatus nuo gaisro, o žmonės – nuo žaibo iškvros, bet neapsaugo įrangos ir prietaisų nuo žaibo sukeltų reiškinių. Pageidaujant maksimaliai efektyviai apsaugoti gyventojų ir įmonių turtą, norint, kad dėl žaibo reiškinių būtų patirta kuo mažiau materialinių, gamybinių, ekonominių nuostolių, žaibosauga turi būti įrengiama atsižvelgiant į visas galimas rizikas.

tik apie tai, kaip gauti užsakymą, kai kurios įmonės siūlo pigesnių variantų, eliminuojamos reikalingos detalės, supaprastinami sujungimai. Tačiau šitaip sumažinamas ir žaibosaugos sistemų patikimumas. Jeigu būtų patvirtinti mazgus reglamentuojantys dokumentai, neliktų saviveiklos įrengiant sistemas.

Neatsiejama stogo dalis

Montuodami žaibosaugos sistemas valstybiniuose, visuomeniniuose objektuose ar dideliuose komerciniuose objektuose statybų techniniai prižiūrėtojai rūpinasi, kad įranga būtų sertifikuota, patikima, kokybiškai sumontuota. Individualiųjų namų šeimininkai tuo rūpinasi mažiau arba visai nesirūpina, dėl to paskui galbūt tenka gailėtis.

Specialistai pabrėžia, kad žaibosaugos sistema yra neatsiejama stogo dalis. Ir montuoti ją kur kas patogiau, patikimiau dengiant stogą, o ne kai šie darbai jau būna baigti. Ir papildomų sąnaudų išvengiama, ir nesugadinamas estetinis stogo vaizdas. Antraip atsiranda papildomų keblumų, kyla rizika apgadinti stogo dangą.

Žaibų išvengti negalima, bet apsisaugoti nuo jų – taip. Tinkamai įrengta sistema nuo žaibo apsaugos 99 procentais. Klysta tie, kurie mano, kad patys gali pastatyti žaibolaidį. Reikia žinoti, kur ir kokio aukščio jį būtina įrengti, tiksliai nustatyti žaibo ėmiklių, žaibo srovės nuvediklių storį, įžeminimo vietas. Tad dėl žaibolaidžių įrengimo patartina kreiptis į specialistus, nes tai yra gana sudėtingas inžinerinis įrenginys. Darbų kokybė – labai svarbi.

APSAUGA NUO ŽAIBO;

APSAUGA NUO VIRŠITAMPIŲ;

ĮŽEMINIMAS.

ENERGOSFERA

Technikos g. 9A,
LT-51243 Kaunas
Tel. 8 37 34 01 50
Faks. 8 37 34 01 50
El. paštas info@energosfera.lt
www.energosfera.lt

- Padedame suprojektuoti ir parenkame visas reikiamas medžiagas, kad Jūsų pastatas būtų apsaugotas nuo žaibo;

- Didmeninė prekyba žaibosaugos medžiagomis;

- DEHN firmos atstovas Lietuvoje;

- DEHN žaibosauga – tai kompleksinė sistema, kurią naudojant įmanoma sukurti patikimą, vientisą žaibosaugos sistemą. DEHN turi apie 800 žaibosaugos elementų, kurių pagalba naudojant bus gautas sprendimas, bet kokio sudėtingumo objektui. Žaibosauga skirstoma į išorinę ir vidinę. Išorinė žaibosauga saugo nuo gaisro, o vidinė žaibosauga apsaugo elektroninę įrangą nuo viršitampių.